

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-66 /1254

18 / 3 / 2010

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 15/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Harçlar Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

- EKİ :
- 1- Kanun Tasarısı
 - 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Yoll Komisyon	Adalet			
Esas Komisyon:	Plan ve Bütçe			
Tarih:	29 Mart 2010	F. No:	11838	
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
EE				
BAŞKAN				

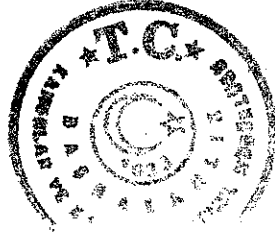
GENEL GEREKÇE

8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanuna, 19/8/1991 tarihli ve 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ortak hesabın teşkilini ve dağıtım usulünü düzenleyen hükümler, Anayasa Mahkemesinin 17/5/2007 tarihli ve E. 2004/46, K. 2007/60 sayılı Kararıyla, dayanak yetki kanununun iptaline bağlı olarak iptal edilmiştir. Bu iptal kararı 21/11/2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3717 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre, tebliğden başka bir işlem yapmak için makamından uzaklaşma durumunda olan hâkimler ve savcılar ile adli personele yol giderlerinden başka 2 nci maddede gösterilen miktarda yol tazminatı ödenmektedir. Tahakkuk eden yol tazminatının ise yarısı ilgili kişiye ödenmekte, diğer yarısı da o yerdeki bir bankada açılan ortak hesaba yatırılmaktadır. Bu iptal kararı sebebiyle, yargıda haciz ve keşifler karşılığı toplanan ortak hesaptan yapılan ödemeler, iptal Kararının yürürlüğe girdiği 21/11/2008 tarihinden itibaren yapılamamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin, 3717 sayılı Kanunun ortak hesabı düzenleyen hükmünü iptal etmeden önceki dönemde toplanan bu paralar, yol tazminatından eşit şekilde yararlanamayan personelin mağduriyetini gidermek için yargı çalışanları arasında eşit şekilde bölünerek her ay dağıtılmaktaydı. Ancak, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ek 3 üncü maddenin üçüncü fıkrasıyla, denge tazminatı olarak adlandırılan ek ödemenin ortak hesaptan yapılan ödemelerden mahsup edileceğine ilişkin bir hüküm getirilmiştir. Bu hüküm, Türkiye genelinde adliyelerde dağıtılan ortak hesap tutarının ortalama 60 ila 80 lira civarında olması nedeniyle, ortak hesabı fiilen anlamsız hale getirmiştir. Yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesinin iptal kararı uyarınca, yapılması zorunlu görülen düzenlemeyle yargıda, mahallinde oluşturulan ortak hesaplar kaldırılmaktadır. Ayrıca söz konusu ortak hesap kaldırıldığından, 21/11/2008 tarihinden bugüne kadar ortak hesapta biriken paraların personele dağıtılması amacıyla bir düzenleme de yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen amaçlarla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda yer alan bir takım harç muafiyetlerinin, mahkemelerce re'sen veya istem üzerine verilen keşif ya da tespit kararlarını yerine getirmek için alınan keşif harçları ile icra ve iflas işlemlerini daire dışında memur eliyle yerine getirmek için alınan haciz, teslim ve satış harcı bakımından uygulanmaması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Maddeyle, 492 sayılı Harçlar Kanununun ekindeki (1) sayılı Tarifeye yeni harçların eklenmesi öngörülmektedir. Buna göre, keşif veya haciz talebinde bulunan bir kişi, bu talebinin yerine getirilmesi için maktu bir keşif veya icra harcı ödeyecektir. Bu düzenlemeyle birlikte, Devlet bütçesinin tekliği ilkesine uygun olarak, keşif ve haciz masraflarının ödenmesi ve bu paralardan hak eden kişilere ödeme yapılması bütçe üzerinden gerçekleşecektir. Getirilen harçlar, vatandaş için yeni bir mali yüke sebep olmayacaktır. Zira, 3717 sayılı Kanuna göre keşif ve haciz bedeli olarak alınan miktarlar ile yeni düzenlemeye göre alınacak harç miktarları ortalama olarak aynı tutulmuştur.

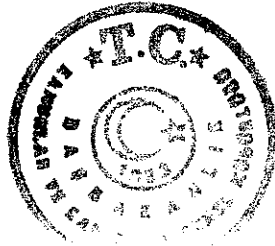
MADDE 3- Maddeyle, daire dışında yapılması gereken her bir keşif ve icra işlemi için ödenen yol tazminatları bakımından yeni bir sisteme geçilmektedir. Buna göre, daire dışında yapılması gereken her keşif ve icra işlemi için, bu işlemi gerçekleştiren ilgili kişilere, belirli bir gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar yol tazminatı ödenecektir. Bunun yanında, yargıda mahallinde oluşturulan ortak hesaplar ile bu ortak hesaplardan belli bir oranda kesilerek Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında çalışan hâkim ve savcı dışındaki personele eşit oranda ödemelerin yapıldığı ortak hesap kaldırılmaktadır. Böylece büyük bir kırtasiyecilik ve bürokratik işlem yükünden de kurtulmuş olunmaktadır. Ayrıca ek ödeme almayan memurlara verilen tazminata hak kazanan hâkim ve savcı dışındaki yargı personelinin denge tazminatını gecikmeden ve doğrudan alması sağlanmaktadır. Yine son yıllarda kabul edilen çeşitli kanunlarla yargıda görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara da yol tazminatı ödenmesine imkân tanınmaktadır.

Öte yandan, bir kişiye ödenebilecek aylık yol tazminatının üst sınırı, en yüksek Devlet memuru aylığının ek gösterge dahil iki katı olarak belirlenmiştir.

MADDE 4- Maddeyle, 3717 sayılı Kanununun 2 nci maddesinde yapılan değişiklikten önce banka hesaplarına yatırılan tutarların bu süreler içinde çalışan personele çalışma süresi dikkate alınarak 21/11/2008 önce yürürlükte bulunan Kanun hükümlerine göre dağıtılması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

HARÇLAR KANUNUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin “(A) Mahkeme Harçları” bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki “keşif harcı” ve (1) sayılı Tarifesinin “(B) İcra ve iflas harçları” bölümünün (III) numaralı fıkrasındaki “haciz, teslim ve satış harcı” bakımından uygulanmaz.”

MADDE 2- 492 sayılı Kanunun (1) sayılı Tarifesinin “(A) Mahkeme Harçları” bölümüne aşağıdaki (V) numaralı fıkra ve (1) sayılı Tarifesinin “(B) İcra ve iflas harçları” bölümüne aşağıdaki (III) numaralı fıkra eklenmiştir.

“V. Keşif harcı: 120 TL”
(Mahkemelerce re’sen veya istem üzerine verilen keşif ya da tespit kararlarını yerine getirmek için)

“III- Haciz, teslim ve satış harcı: 40 TL”
(Yukarıdaki (I) ve (II) numaralı fıkralarda yer alan icra ve iflas işlemlerinin daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için)

MADDE 3- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Daire dışında yapılması gereken her keşif ve icra işlemi için; hâkimlere, Cumhuriyet savcılarına, askerî mahkemelerdeki subay üyelere, adli tabiplere, icra müdürleri ve yardımcılara ile icra işlemlerini yapmakla yetkili memurlara, hazine avukatlarına, hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kadastro Kanununa göre yetkili kılınan kişilere (275); yazı işleri müdürlerine, hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara, muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara, zabıt katipleri ile ceza ve infaz kurum personeli hariç olmak üzere diğer adli ve idari yargı personeline (200); mübaşir ve hizmetlilere (150) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar yol tazminatı ödenir.

Bu madde uyarınca yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden her ayın sonunda ödenir ve ayrıca yevmiye ödenmez.

Bir kişinin alacağı aylık yol tazminatı tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının ek gösterge dahil iki katını geçemez.

Kamu adına takibi gereken işler ile hazine avukatlarına, hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirlerine ödenecek yol giderleri ile yol tazminatı, bu madde hükümlerine göre bütçenin ilgili tertibinden ödenir.

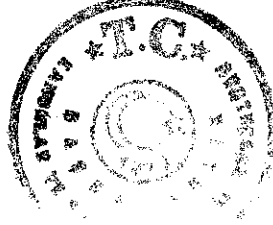
Bu madde uyarınca ödenen yol tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Yol giderleri ilgili kişiler tarafından karşılanır. Görülen işler birden fazla ise ödeyecek yol gideri uzaklıkla orantılı şekilde hesaplanır.”

MADDE 4- 3717 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- 21/11/2008 tarihinden bu maddenin yururluğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun 2 nci maddesi uyarınca banka hesaplarına yatırılan paralar, bu sureler içinde çalışan personele çalışma suresi dikkate alınarak 21/11/2008 tarihinden once yururlukte bulunan Kanun huikuimlerine gore dağıtılır. Bu şekilde yapılacak odemelerin Kanunda ongoruilen ust sınırı aşması durumunda, artan miktar Hazineye gelir kaydedilir.”

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 38

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 H. VAZICI Devlet Bakanı	 M. N. EKER F. N. ÖZAK Devlet Bakanı V.	 M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	 F. ÇELİK Devlet Bakanı
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 H. VAZICI S. AKKAVAF Devlet Bakanı V.	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGİN Adalet Bakanı
 M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. S. İŞEK Maliye Bakanı
 İ. ÇUBUKÇU Millî Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	 N. ERBİL Sanayi ve Ticaret Bakanı V.	 T. YILDIZ En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 V. ERGÖLU Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-66
314